

ІНТЕГРАЦІЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ У НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ

Швидкі зміни у суспільстві, зокрема архітектурної і будівельної сфер, змушують постійно вносити корективи у процес підготовки майбутніх фахівців відповідних галузей. Щодня з'являються нові вимоги і побажання від роботодавців щодо умінь, які бажано отримати під час навчання в університеті, а в «польових умовах» лише вдосконалювати. Найчастіше це стосується навичок практичного спрямування при виконанні проектної документації реальних об'єктів, умінні розуміти і застосовувати вимоги містобудівних нормативів, законів, постанов тощо.

Аналіз консультування студентів різних курсів навчання дозволяє виділити основні два проблемні напрями для подальшого розгляду: практичне виконання проектної документації для бакалаврів та застосування законодавчої бази архітектурно-будівельних нормативів для магістрів.

У першому випадку, ще з початку навчання на архітектурних спеціальностях студенти зустрічаються з труднощами інтегрування теоретичних знань у подальшу практичну роботу. Зокрема, вивчення дисципліни «Основи геодезії» на 1 курсі не отримує логічного продовження у дисципліні «Архітектурне проектування», де повинно було хоча б частково відобразитись в умінні виконувати вертикальне планування територій проектування. Відповідно, при підготовці бакалаврських дипломних робіт виникають питання щодо розробки розділу генерального плану, в якому студенти погано орієнтуються. Те саме стосується елементарних питань щодо подальшої роботи після закінчення навчання: як виконувати проектну документацію, з яких розділів складається робочий проект, за яких умов проводиться експертиза об'єкту, хто може отримати кваліфікаційний сертифікат і як тощо.

Оскільки, згідно Закону України «Про вищу освіту» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю, виникає гостра потреба заповнювати ці прогалини в освітньому процесі.

Оптимальним рішенням може стати залучення кваліфікованих архітекторів-практиків, що мають і досвід, і знання, і навички в окреслених питаннях. Впровадження як окремих дисциплін (наприклад, у вибіркових блоках), так і окремих модулів в затверджених предметах допоможе студентам краще ознайомитись із процесом проектування, особливостями співпраці у колективі із суміжниками (інженерами-конструкторами,

сантехніками, електриками тощо), всі стадії роботи над самим проектом: від ідеї і обговорень із замовником до здачі побудованого об'єкту в експлуатацію.

Такі імплементації практичних навичок у теоретичний навчальний процес дозволять підготувати продуктивних фахівців, які зможуть охопити значно ширший спектр архітектурного ринку праці, ніж просто візуалізатори дизайнерських рішень.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Відповідно, уже маючи певний практичний досвід роботи у проектній сфері, студенти зіштовхуються з питаннями правильного розуміння та застосування нормативно-законодавчої бази в архітектурно-будівельній галузі. Наприклад, теоретична складова навчальної дисципліни «Законодавство і сучасні проблеми архітектурного проектування» може допомогти зорієнтуватись студенту у номенклатурі наявних в Україні законів, постанов, порядків тощо, а практична – уміти застосовувати їх на практиці.

Доцільно було б ближче знайомити здобувачів із особливостями отримання і погодження дозвільних документів (будівельних, паспортів, містобудівних умов та обмежень, повідомлень та декларацій), процедурою проведення містобудівних рад та громадських слухань тощо. У подальшому випускники магістратури мають змогу працювати на керівних посадах з питань архітектури та містобудування в органах державного самоврядування, тому базові знання з цих питань повинні бути отримані ще в університеті.

Як і у першому напрямі, тут також доцільно залучати архітекторів-практиків до проведення занять, особливо практичної складової; запрошувати керівників відділів та управлінь архітектури для ознайомлення зі специфікою роботи органів державного самоврядування; відвідувати зі студентами архітектурно-містобудівні ради для кращого розуміння процесу вирішення загальноміських питань тощо.

Архітектурна освіта з давніх часів була більш практичного спрямування, хоча і теоретична складова також є невід'ємною. Тому залучення до викладання певних дисциплін архітекторів-практиків із досвідом роботи з реальними об'єктами є надзвичайно важливим при підготовці майбутнього фахівця, якого потребує сучасна галузь. Можливо, такий підхід дозволить студентам краще зорієнтуватись в обраній професії і уникнути в майбутньому хаотичної забудови наших міст без розробки комплексних підходів до організації простору.